

**PRAVILNIK
O ZAŠTITI NA RADU**

GOSPODARSKA ŠKOLA VARAŽDIN, Božene Plazzeriano 4, Varaždin (u daljnjem tekstu: poslodavac) na temelju članka 20. Zakona o zaštiti na radu (Narodne novine, br.71/14, 118/14 i 154/14) te članka 204. Statuta Gospodarske škole, Školski odbor na sjednici održanoj 17.02.2015. godine donio je

PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU

I. UVODNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim pravilnikom poslodavac utvrđuje organizaciju provedbe zaštite na radu, pravila zaštite, te prava, obveze i odgovornosti ovlaštenika i radnika u svezi provedbe zaštite na radu.

Članak 2.

Otklanjanje opasnosti za zdravlje i život radnika poslodavac osigurava primjenom osnovnih, posebnih i priznatih pravila zaštite na radu. U tom smislu poslodavac utvrđuje organizaciju uređivanja i provođenja zaštite na radu, način izrade programa osposobljavanja za rad na siguran način, osposobljavanje radnika za siguran način rada, poslove s posebnim uvjetima rada, način ispitivanja sredstava rada, način rukovanja opasnim radnim tvarima, način uporabe osobnih zaštitnih sredstava i opreme, sustav obavještanja i uporabu znakova sigurnosti, izradu pisanih uputa o sigurnom načinu rada, postupak s ozljeđenim i oboljelim radnicima, zaštitu nepušača, zabranu unošenja i uzimanja alkohola i drugih sredstava ovisnosti za vrijeme rada, zaštitu posebnih kategorija radnika, prava, dužnosti i odgovornosti ovlaštenika i radnika, te unutarnji nadzor.

Članak 3.

Otklanjanje opasnosti za život i zdravlje radnika i drugih osoba na radu poslodavac osigurava i primjenom pravila ponašanja u svezi sa zaštitom od požara, postupcima gašenja požara, te evakuacije i spašavanja.

Članak 4.

Sastavni dio ovog pravilnika su pravilnici:

- pravilnik o poslovima s posebnim uvjetima rada,
- pravilnik o osobnim zaštitnim sredstvima,
- pravilnik o pružanje prve pomoći radnicima ozljeđenima ili oboljelima na radu.

Članak 5.

Projektna dokumentacija, tehnička dokumentacija, procjena rizika, analize, nalazi, zapisnici, obavijesti, uvjerenja, svjedodžbe, stručna mišljenja, izvještaji i druge isprave na temelju kojih se utvrđuje stanje zaštite na radu i primjena pravila zaštite na radu evidentiraju se i pohranjuju u zbirku isprava.

Članak 6.

Isprave iz prethodnog članka pohranjuju se i čuvaju kod poslodavca.

II. ORGANIZACIJA UREĐIVANJA I PROVOĐENJA ZAŠTITE NA RADU

Članak 7.

Sve poslove zaštite na radu u skladu s ovim pravilnikom i drugim propisima organizira, uređuje, nadzire i prati njihovu primjenu Ravnatelj kojemu je povjereno upravljanje Gospodarskom školom.

Članak 8.

Određene stručne, savjetodavne i druge poslove zaštite na radu obavljaju osobe ovlaštene i osposobljene za obavljanje poslova zaštite na radu.

Članak 9.

Stručne poslove zaštite na radu obavljaju stručne i druge službe u sklopu svojeg djelokruga. Poslove zaštite na radu obavljaju i imaju posebna ovlaštenja: poslodavac, radnici i udruge sindikata.

Članak 10.

Izvršavanje poslova zaštite na radu, za čije obavljanje poslodavac nije u mogućnosti osigurati stručno provođenje (nema odgovarajuće kadrove, instrumente i slično), poslodavac može ugovoriti s vanjskom stručnom organizacijom ovlaštenom za obavljanje tih poslova, odnosno ovlaštenom fizičkom osobom.

Ravnatelj

Članak 11.

Ravnatelj je dužan osigurati uređivanje i provođenje zaštite na radu suglasno odredbama zakona o radu, podzakonskih propisa, tehničkih normi, kolektivnog ugovora i ovog pravilnika.

Obavlja sljedeće poslove zaštite na radu:

- donosi opće akte iz zaštite na radu s priložima,
- donosi izmjene i dopune općih akata iz zaštite na radu i njihovih priloga,
- prati izvršenje plana i programa mjera zaštite na radu,
- donosi i prihvaća procjenu rizika,

- prihvaća izvješća o stanju zaštite na radu i o provođenju mjera zaštite na radu,
- odlučuje o financiranju pojedinih projekata iz zaštite na radu i obavljanja poslova zaštite na radu,
- ugovara osiguranje radnika za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti,
- ugovara usluge sa službama medicine rada radi osiguravanja i ostvarivanja specifične zdravstvene zaštite,
- donosi odluke i rješenja o provedbi odredaba ovog pravilnika i drugih propisa iz zaštite na radu.

Radnici

Članak 12.

Radnici su dužni obavljati poslove zaštite na radu sukladno Zakonu o zaštiti na radu, zakonu o radu, kolektivnom ugovoru i ugovoru o radu.

Odgovornost za provedbu radnih obveza radnika utvrđena je u članku 54. ovog pravilnika, a za prekršaj u kaznenim odredbama Zakona.

III. PRAVILA ZAŠTITE NA RADU

Osposobljavanje radnika iz zaštite na radu

Članak 13.

Osposobljavati se iz zaštite na radu dužni su:

- poslodavci, ovlaštenici poslodavca,
- svi radnici na radu,
- povjerenici radnika za zaštitu na radu,
- radnici određeni za provedbu evakuacije i spašavanja,
- radnici određeni za pružanje prve pomoći,
- svi radnici po programu za gašenje požara.

Članak 14.

Poslodavac je obavezan, na temelju procjene rizika, osposobiti radnika za rad na siguran način, i to:

- 1) prije početka rada
- 2) kod promjena u radnom postupku
- 3) kod uvođenja nove radne opreme ili njezine promjene
- 4) kod uvođenja nove tehnologije
- 5) kod upućivanja radnika na novi posao, odnosno na novo mjesto rada
- 6) kod utvrđenog oštećenja zdravlja uzrokovanog opasnostima, štetnostima ili naporima na radu.

Poslodavac je obavezan osposobljavanje radnika, ovlaštenika i povjerenika radnika za zaštitu na radu provoditi tijekom radnog vremena o svom trošku.

Članak 15.

Sadržaj programa osposobljavanja za rad na siguran način utvrđuje se ovisno o procjeni rizika, a sastoji se od teoretskog i praktičnog dijela.

Programima moraju biti obuhvaćeni sadržaji o postupcima za siguran način rada.

Sustav, plan i programe osposobljavanja donosi Ravnatelj.

Članak 16.

Osposobljavanje po utvrđenim programima može se u cijelosti povjeriti i ovlaštenoj vanjskoj stručnoj organizaciji.

Članak 17.

Provjera znanja provodi se testovima znanja ili usmenim ispitivanjem, a ocjena praktične osposobljenosti promatranjem i ocjenom radnih postupaka na radnom mjestu na kojem radnik radi.

Članak 18.

Nakon završenog osposobljavanja i provjere osposobljenosti radniku se izdaje svjedodžba. Svjedodžbu izdaje i potpisuje za to ovlaštena osoba.

Članak 19.

Radnika koji ne zadovolji ni na trećoj provjeri osposobljenosti poslodavac, odnosno poslovodstvo tvrtke, može rasporediti na drugo radno mjesto (uz prethodnu provjeru osposobljenosti za to radno mjesto) ili s njim raskinuti ugovor o radu.

Članak 20.

Osposobljavanje i provjera osposobljenosti obavlja se u pravilu u radno vrijeme.

Članak 21.

Za osposobljavanje poslodavac je dužan osigurati stručne osobe, prostor, potrebnu dokumentaciju i didaktička sredstva.

Obavješćavanje

Članak 22.

Vrste, raspored i postavljanje znakova sigurnosti i sigurnosnih uputa utvrđuje se posebnim planovima i pravilnicima.

Poslovi s posebnim uvjetima rada

Članak 23.

Poslovi s posebnim uvjetima rada utvrđuju se procjenom rizika.

Na poslove s posebnim uvjetima rada radnika se može rasporediti tek nakon što je za radnika utvrđeno da ispunjava uvjete utvrđene posebnim pravilima zaštite na radu.

Članak 24.

Ispunjava li radnik uvjete navedene u prethodnom članku ocjenjuje poslodavac, a nadzor nad tim ispunjava li radnik propisane uvjete za rad na mjestu s posebnim uvjetima rada obavlja također poslodavac.

Članak 25.

Kontrolu periodičnih pregleda radnika u utvrđenim rokovima organizira poslodavac, koji s propisanim ispravama upućuje radnika na liječnički pregled.

Popis poslova s posebnim uvjetima rada, te utvrđenim opsegom i rokovima pregleda utvrđuje se procjenom rizika.

Sredstva rada i radni okoliš

Članak 26.

Ispitivanje sredstava rada i radnog okoliša u utvrđenim rokovima organizira poslodavac.

Članak 27.

Ispitivanje sredstava rada ili radnog okoliša obavljaju na temelju ugovora stručne organizacije s ovlaštenjem za obavljanje tih poslova.

Članak 28.

O ispitanim sredstvima i radnom okolišu sastavlja se zapisnik i izdaje svjedodžba koju potpisuje za to ovlaštena stručna ustanova.

Članak 29.

Ispitana sredstva rada i uređaji koji ne zadovoljavaju osnovna pravila zaštite na radu isključuju se iz pogona sve do njihova osposobljavanja za daljnji rad u smislu primjene pravila zaštite na radu, a u radnom okolišu koji ne zadovoljava osnovna pravila zaštite na radu prekida se rad.

Popis sredstava rada, te radnih prostorija i radnih prostora s utvrđenim rokovima pregleda i ispitivanja utvrđuje se procjenom rizika.

Osobna zaštita sredstava

Članak 30.

Ovisno o procjeni rizika i popisu poslova na kojima se moraju upotrebljavati osobna zaštitna sredstva s naznakom sredstava, nabavu osobnih zaštitnih sredstava u dostatnim količinama osigurava poslodavac.

Članak 31.

Ako osobno zaštitno sredstvo nije izrađeno u skladu s hrvatskim normama i nije atestirano, poslodavac određuje da ta sredstva ispita ovlaštena stručna organizacija.

Članak 32.

Prilikom uporabe osobnih zaštitnih sredstava radnik se mora držati pravila zaštite na radu, uputa proizvođača te uputa poslodavca. Upute o korištenju osobnih zaštitnih sredstava prilikom davanja na korištenje mora dati poslodavac.

Članak 33.

Radnik se ne smije koristiti osobnim zaštitnim sredstvom koje mu nije povjereno i za korištenje kojeg nije osposobljen.

Radnik je dužan čuvati, održavati i koristiti se osobnim zaštitnim sredstvima sukladno pravilima zaštite na radu.

Radnik ne smije popravljati ili obavljati bilo kakve izmjene na osobnom zaštitnom sredstvu ili zaštitnoj napravi, osim kad je za to osposobljen i ovlašten.

Radnik ne smije odnositi osobna zaštitna sredstva izvan radnih prostorija i prostora, osim radi održavanja čistoće tih sredstava.

Članak 34.

Radnicima se zamjenjuju uništena ili dotrajala osobna zaštitna sredstva samo uz povrat starih u skladište, o čemu se vodi propisana evidencija.

Popis radnih mjesta na kojima se koriste osobna zaštitna sredstva utvrđuje se procjenom rizika.

Opasne radne tvari

Članak 35.

Pri korištenju opasnih i štetnih tvari moraju se pri radu primijeniti sva pravila zaštite na radu u skladu s drugim propisima i uputama proizvođača, te osigurati da su opasne i štetne tvari označene na propisan način.

Članak 36.

Opasne tvari poslodavac smije koristiti samo ako ne može iste radne rezultate postići primjenom bezopasnih tvari. Ako nije moguća zamjena opasnih radnih tvari bezopasnim ili

manje opasnim, odnosno manje štetnim tvarima, poslodavac je obavezan utvrditi da li se primjenom drugog radnog postupka može smanjiti opasnost ili štetnost od njihove primjene.

Ako koristi opasne radne tvari, poslodavac je obavezan pravila zaštite na radu primjenjivati sljedećim redoslijedom:

- koristiti zatvorene sustave, ako je to moguće prema vrsti poslova i stanju tehnike,
- odvoditi s mjesta nastanka, odnosno izvan radnog okoliša opasne plinove, pare, prašine i aerosole čije oslobađanje ne može spriječiti, na način da pri odvođenju ne onečišćuje ljudski okoliš,
- kada ne može odvoditi opasne plinove, pare, prašine i aerosole s mjesta nastanka, mora ograničiti na najmanju moguću mjeru količinu opasne tvari, broj radnika izloženih djelovanju opasne tvari, te vrijeme izlaganja radnika utjecaju opasne radne tvari.

Poslodavac je dužan osigurati da radnici pri radu s opasnim kemikalijama koriste propisanu osobnu zaštitnu opremu, ako se navedenim pravilima ne može postići zadovoljavajuća sigurnost i zaštita zdravlja radnika.

Zaštita od požara, evakuacija i spašavanje

Članak 37.

U slučaju iznenadnog događaja koji može ugroziti živote i zdravlje radnika i ostalih prisutnih osoba, ako ostanu u prostorijama i prostorima poslodavca, neposredni voditelj evakuacije i spašavanja dužan je organizirati i osigurati evakuaciju i spašavanje radnika i drugih osoba iz poslovnih prostorija i prostora.

Članak 38.

Obveze iz prethodnog članka ostvaruju se u skladu s planom evakuacije i spašavanja u slučaju požara, eksplozije, prirodnih nepogoda i drugih pojava koje mogu ugroziti živote i zdravlje radnika.

Ozljede na radi i profesionalne bolesti

Članak 39.

Postupke i poslove u slučaju ozljede na radu ili profesionalne bolesti organizira poslodavac.

Pružanje prve pomoći

Članak 40.

U slučaju ozljede na radu radnik koji se zatekne na mjestu događaja dužan je o tome hitno izvijestiti radnika osposobljenog i zaduženog za pružanje prve pomoći i poslodavca.

Članak 41.

Poslodavac je dužan bez odgode doći na mjesto događaja i:

- ukloniti izvor opasnosti, a ako to nije u mogućnosti evakuirati radnika iz
- prostora u kojem je nastala ozljeda,

- organizirati pružanje prve pomoći,
- prema potrebi, pozvati hitnu medicinsku pomoć i organizirati prijevoz ozljeđenog
- radnika na liječenje u zdravstvenu ustanovu.

Zaštita nepušača

Članak 42.

Zabranjeno je pušenje u svim radnim prostorijama Studentskog centra, te na radnim sastancima. Ravnatelj posebnom odlukom određuje i označava na kojim mjestima je dopušteno pušenje.

Zabrana unošenja i uzimanja alkohola i drugih sredstava ovisnosti

Članak 43.

Radnik u vrijeme rada ne smije biti pod utjecajem alkohola i drugih sredstava ovisnosti niti ih smije unositi na mjesto rada.

Kontrola unošenja alkohola i drugih sredstava ovisnosti obavlja se na ulazu u prostorije i prostore poslodavca.

Zabranu unošenja navedenih sredstava, u prostore nad kojima nadzor obavlja poslodavac, nadzire poslodavac.

Članak 44.

Poslodavac je obavezan provoditi zabranu zlorabe alkoholnih pića i sredstava ovisnosti na mjestu rada prikladnim mjerama, a osobito:

- obavješćivati radnika o štetnosti sredstava ovisnosti i njihovom utjecaju na radnu sposobnost,
- surađivati s ovlaštenikom, stručnjakom zaštite na radu, specijalistom medicine rada i povjerenikom radnika za zaštitu na radu, pri provođenju mjera sprječavanja zlorabe sredstava ovisnosti,
- sprječavati konzumaciju alkoholnih pića i drugih sredstava ovisnosti tijekom rada i provoditi zabranu njihovog unošenja u radne prostorije i prostore,
- provoditi programe prevencije ovisnosti na mjestu rada, u skladu s utvrđenim potrebama.

Smatrat će se da je radnik pod utjecajem alkohola ako u krvi ima alkohola više od 0,0 g/kg, odnosno više od 0,0 miligrama u litri izdahnutog zraka, odnosno u krvi ima veću koncentraciju alkohola od koncentracije dozvoljene procjenom rizika poslova koje taj radnik obavlja.

Članak 45.

Provjeru alkoholiziranosti i prepoznavanje simptoma uzimanja drugih sredstava ovisnosti obavlja radnik koji je osposobljen i ovlašten za obavljanje tih poslova.

Osposobljavanje provodi ovlaštena osoba ili, ako to poslodavac odredi, stručni radnik zdravstvene ustanove.

Članak 46.

Postupak provjere ne može se provesti radi utvrđivanja je li radnik pod utjecajem sredstava ovisnosti kod radnika koji ima potvrdu da se nalazi u programu liječenja, odvikavanja ili rehabilitacije od ovisnosti ili je u izvanbolničkom tretmanu liječenje od ovisnosti i/ili na supstitucijskoj terapiji, ali može zatražiti ocjenu zdravstvene i psihofizičke sposobnosti radnika za obavljanje poslova za koje je zaključen ugovor o radu. Postupak se može provesti samo od strane ustanove kod koje se radnik nalazi u programu. Potvrdu da se radnik nalazi u programu liječenja, odvikavanja ili rehabilitacije od ovisnosti, odnosno u izvanbolničkom tretmanu liječenja od ovisnosti i/ili na supstitucijskoj terapiji, izdaje ustanova kod koje provodi program.

Članak 47.

U slučaju osnovane sumnje da je radnik pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti poslodavac je dužan zabraniti radniku daljnji rad, te ga uputiti nadležnom liječniku radi ocjene radne sposobnosti.

IV. ZAŠTITA POSEBNIH KATEGORIJA RADNIKA

Članak 48.

Poslovi na kojima ne smiju raditi radnici mlađi od 18 godina, radnici sa smanjenom radnom sposobnošću, žene, trudnice i radnici stariji od 60 godina utvrđuju se u procjeni rizika, a sukladno odredbama Zakona o radu i Zakona o zaštiti na radu.

Navedene kategorije radnika ne smiju se u skladu s tim raspoređivati na poslove s posebnim uvjetima rada, na rad u smjenama i na druge poslove koji mogu štetno utjecati na njihovo zdravlje.

V. PRAVA, OBVEZE I ODGOVORNOSTI POSLODAVCA

Članak 49.

Prava, obveze i odgovornosti poslodavca utvrđeni su Zakonom o zaštiti na radu.

Odgovornost poslodavca za uređivanje i provođenje zaštite na radu, odnosno odgovornost za gospodarski prijestup i prekršaj, utvrđen je kaznenim odredbama Zakona o zaštiti na radu.

VI. NADZOR

Članak 50.

Nadzor nad provođenjem poslova zaštite na radu obavlja se na temelju Zakona o zaštiti na radu, a unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu obavlja se sukladno odredbama ovog pravilnika.

VII. ISPRAVE, EVIDENCIJE I IZVJEŠTAJI

Članak 51.

Sukladno Zakonu i podzakonskom aktu o vođenju isprava, evidencija i izvještaja te odredbama ovog pravilnika čuvaju se isprave, vode evidencije i podnose izvještaji iz područja zaštite na radu.

VIII. PRAVA, OBVEZE I ODGOVORNOSTI RADNIKA

Članak 52.

Prava i obveze radnika utvrđena su Zakonom o zaštiti na radu, Zakonom o radu i ovim pravilnikom.

Članak 53.

Odgovornost radnika utvrđena je propisima iz prethodnog članka i ovim pravilnikom.

Članak 54.

Radnik čini težu povredu radne obveze ako:

- ne izvršava dužnosti iz zaštite na radu propisane zakonom, podzakonskim aktima, tehničkim normama, kolektivnim ugovorom, ugovorom o radu i odredbama ovog pravilnika;
- poslove radnog mjesta obavlja suprotno pravilima zaštite na radu;
- ne pristupi obrazovanju i osposobljavanju za samostalan rad na siguran način ili ne pristupi provjeri znanja za samostalan rad na siguran način;
- propusti ili odbije raditi pod nadzorom radnika osposobljenog za rad na siguran način dok uspješno ne obavi provjeru svoje osposobljenosti za rad na siguran način;
- odbije prihvatiti raspored na drugo radno mjesto za koje se može osposobiti za samostalan rad na siguran način, ako u tri pokušaja nije zadovoljio na provjeri osposobljenosti za rad na siguran način;
- odbije napustiti mjesto rada kada to od njega traži poslodavac radi sigurnosti i zaštite zdravlja;
- ne prekine rad kada su mu izravno ugroženi život i zdravlje, zato što nisu primijenjena pravila zaštite na radu;
- ne obavi pravodobno liječnički pregled na koji ga uputi poslodavac;
- radeći suprotno pravilima zaštite na radu ugrozi sigurnost ili zdravlje drugih radnika;
- ne koristi se osobnim zaštitnim sredstvima ili zaštitnim napravama;
- ne koristi se osobnim zaštitnim sredstvima na način utvrđen ovim Pravilnikom;

- ako ošteti ili ukloni oznake upozorenja ili uputa iz zaštite na radu;
- odbije udaljiti se s mjesta rada kada je zatečen da radi pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti;
- odbije pristupiti provjeri zdravstvene sposobnosti ili provjeri da li radi pod utjecajem alkohola;
- tijekom rada konzumira alkoholna pića ili druga sredstva ovisnosti ili ih unosi u prostore i prostorije poslodavca;
- puši na mjestu na kojem je to izričito zabranjeno zbog opasnosti od požara i eksplozije.

Za povredu radne obveze iz ovog članka radniku se može izreći stegovna mjera prestanka radnog odnosa.

Članak 55.

Radnik mora biti privremeno udaljen s rada, odnosno iz tvrtke na način i u slučajevima utvrđenim zakonom, kolektivnim ugovorom, aktom kojim se u tvrtki uređuju radni odnosi i ovim pravilnikom.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 56.

Pravilnik stupa na snagu i počinje se primjenjivati 8 dana nakon objave na oglasnoj ploči Studentskog centra.

Članak 57.

Izmjene i dopune ovog pravilnika objavljuju se na način i prema postupku predviđenom za njegovo donošenje.

Članak 58.

Ovaj pravilnik objavljen je na oglasnoj ploči Gospodarske škole Varaždin, dana 17.2 2015. godine.

KLASA: 003-06/15-01/1
URBROJ:2186-148-02-15-2
U Varaždinu, 17. 02 2015. godine

Predsjednik Školskog odbora:

Tomislav Purgarić, dipl.inf.

Ravnateljica škole:

Katica Kalogjera Novak, dipl. ing.